

OD REDAKCJI

W najnowszym, czwartym numerze „Zeszytów Naukowych” z 2022 r. znalazło się sześć artykułów problemowych, glosa, sprawozdanie z konferencji naukowej oraz tradycyjnie omówienie najnowszego orzecznictwa sądowego. Tekst otwierający, napisany przez Kamila Stępniaaka, dotyczy coraz bardziej palącego problemu zachowania tajemnicy zawodowej radcy prawnego (i adwokata) podczas korzystania z komunikatorów internetowych. Zdaniem autora to po stronie radcy prawnego (adwokata) spoczywa konieczność zapewnienia należytej dbałości o poufność przesyłania informacji, a klient (jeżeli chce skorzystać z usług danego prawnika) powinien te standardy zaakceptować. Zaznacza jednak, odwołując się do orzecznictwa SN i TK, że brak ustanowienia i przestrzegania standardów ochrony poufności korespondencji, a także ich implementacji w działaniach z klientem będzie mógł stanowić podstawę do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego względem danego radcy prawnego (lub adwokata).

W kolejnym tekście autorstwa Daniela Wybrańczyk i Jacka Góreckiego podjęto próbę odpowiedzi na pytanie, czy i w jakim zakresie projekty ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa dotyczą także radców prawnych, w tym w szczególności, czy radca prawny w imieniu pracownika (na podstawie umocowania) może zgłosić naruszenie prawa, którego dopuścił się inny radca prawny, oraz czy może takiego zgłoszenia dokonać także w imieniu własnym – jako sygnalista. Jest to kolejny głos w tej bardzo trudnej i kontrowersyjnej kwestii, który tym razem podkreśla, że działania radcy prawnego nie mogą prowadzić do naruszenia tajemnicy zawodowej i lojalności wobec klienta, a ponadto, że ewentualne ograniczenia dotyczące zgłaszania nieprawidłowości popełnionych przez innego radcę prawnego powinny odnosić się wyłącznie do wykonywania zawodu/czynności zawodowych.

Autor trzeciego artykułu, Jan Kluza, podjął się zbadania tego, jaki charakter ma nawiązka w prawie wykroczeń. Przeprowadzona analiza skłoniła go do uznania, że choć

prawo wykroczeń stanowi część szeroko rozumianego prawa karnego, w związku z czym oczekiwać należałoby, że wspólne instytucje zarówno w Kodeksie karnym, jak i Kodeksie wykroczeń powinny mieć taki sam lub co najmniej zbliżony charakter, to w przypadku nawiązki tak nie jest. Zauważa bowiem, że w Kodeksie karnym nawiązka stanowi przede wszystkim środek kompensacyjny, w Kodeksie wykroczeń nawiązka stanowi natomiast środek karny, w którym dominuje charakter represyjny.

Następny artykuł zatytułowany „Zadłużenie składkowe jako przyczyna przedawnienia prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego przysługującego przedsiębiorcy” dotyczy obowiązujących od 1 stycznia 2022 r. zmian w ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Jego autor, Andrzej Kurzych, uznaje, że ponieważ świadczenia z ubezpieczenia społecznego mają co do zasady charakter odpłatny, to na aprobatę zasługuje rozwiązanie, które uzależnia ich wypłatę w przypadku przedsiębiorców od prawidłowego wywiązywania się z obowiązku składkowego. Zauważa jednocześnie, że pomimo zmian ustawodawca wciąż nie uregulował wystarczająco kwestii dotyczących przerwy i zawieszenia biegu przedawnienia, a także że wystarczający byłby w tym wypadku nakaz odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących przedawnienia należności składkowych.

Artykułem zatytułowanym „Prawne aspekty hałasu »sąsiedzkiego«” jego autorzy: Aleksandra Nowosad oraz Piotr Poniatowski rozpoczynają trzyczęściowy cykl, w którym analizie poddane zostaną przepisy ustawy – Prawo ochrony środowiska w kontekście immisji dźwiękowych. Pierwsza część, publikowana w obecnym, 4. numerze „Zeszytów Naukowych”, bada wspomniane zjawisko w kontekście regulacji o charakterze administracyjnoprawnym. W dwóch kolejnych zeszytach opublikowane zostaną rozważania poświęcone cywilnoprawnym i prawnokarnym środkom ochrony przed hałasem „sąsiedzki”.

Część zawierającą artykuły problemowe zamyka tekst Katarzyny Rybarczyk poświęcony szczególnym rozwiązaniom związanym z epidemią COVID-19 dotyczącym czasu pracy pracowników podmiotów leczniczych. Autorka ustaliła, że ustawodawca w tzw. ustawie covidowej nie uwzględnił branżowych przepisów obowiązujących podmioty funkcjonujące w sferze ochrony zdrowia w zakresie dotyczącym czasu pracy ich pracowników. Wysunęła zatem postulat, aby w odniesieniu do podmiotów leczniczych nastąpiło doprecyzowanie treści przepisów poprzez jednoznaczne wskazanie zakresu podmiotowego tej regulacji nadzwyczajnej, określenie zasad dotyczących rozliczania czasu pracy w związku ze skorzystaniem przez pracodawcę ze szczególnych uprawnień, jak i też granic tych uprawnień. Wprawdzie powoli mija czas obowiązywania regulacji covidowych, niemniej jednak doświadczenia związane z funkcjonowaniem państwa i społeczeństwa w stanie pandemii będą zapewne długo jeszcze podstawą dla badań prowadzonych także przez prawników.

Także w części poświęconej glosom zamieściliśmy tekst związany z regulacjami covidowymi. Jego autorka, Weronika Szafrąńska, poddała analizie (częściowo aprobującej) wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 12 kwietnia 2022 r. (II OSK 1652/21), zgodnie z którym przewidziane w art. 15z⁴ ustawy covidowej ograniczenie prawa do jawnego rozpoznania sprawy jest dopuszczalne ze względu na treść art. 45 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Skład orzekający uznał bowiem, że przepis ten odnosi się do

sytuacji wyjątkowej – stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, a więc służy tym samym ochronie zdrowia publicznego, porządku publicznego, wolności i praw jednostek, a także realizacji zadań władzy publicznej, wynikających z art. 68 ust. 4 Konstytucji RP, zgodnie z którym władze publiczne są obowiązane do zwalczania chorób epidemicznych, równoważąc wartości indywidualne i publiczne w stanach wyjątkowych. Także w tym wypadku mamy do czynienia z zagadnieniem, które, z uwagi na konflikt wartości, ma wymiar wyrastający daleko poza opis konkretnego przypadku.

Całość dopełniają sprawozdanie Marii Kaczorowskiej z konferencji „Prawo nowych technologii we Wrocławiu” z okazji jubileuszu 20-lecia Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej (Wrocław, 14–15 października 2022 r.) oraz przegląd najnowszego orzecznictwa Sądu Najwyższego (za okres październik 2022–grudzień 2022) zredagowany jak zwykle przez Kacpra Milkowskiego. Przy okazji zapraszamy też – zwyczajowo już – naszych Czytelników do dzielenia się informacjami o różnego rodzaju środowiskowych działaniach naukowych w postaci sprawozdań.

Życzymy jak zawsze krytycznej i pobudzającej do polemik lektury!

W imieniu kolegium redakcyjnego

Tomasz Scheffler

przewodniczący kolegium redakcyjnego – redaktor naczelny